

det af mig antydede Formaal kommer til at staae klart og tydeligt i Loven.

Masmussen: Efter den Opfordring, som den ærede Ordfører har gjort til dem, der have stillet Vædringsforslaget under Nr. 2, skal jeg for mit Bedkommende erklære, at den under Lit. b opførte Vædring tages tilbage.

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand tillade mig — er det paa samtlige 15 Medlemmers Vegne?

Masmussen: Nei, det er kun for mit eget Bedkommende.

Formanden: I saa Fald vil det ikke kunne have nogen Indflydelse paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Forslaget vil være at bringe under Afstemning eller ikke. Kun naar der paa samtlige 15 Medlemmers Vegne afgives Erklæring om, at et Forslag frafaldes, kan det undgaae at komme under Afstemning.

Masmussen: Nei, det er, som sagt, kun for mit eget Bedkommende. Forøvrigt skal jeg tillade mig nogle Bemærkninger til § 1. Det er min fulde Overbeviisning, at man meget godt kan indrømme Udtykning og Sammenlægningen at være aldeles fri, det vil hverken være til Skade for Staten eller til Tab for Agerbruget. Det gaaer nemlig med Agerbruget som med enhver anden Næringsvet, jo friere man kan bevæge sig i den, desto bedre lykkes og trives den, og det er mærkeligt nok, at de, som nu tale saa meget om Indskrænkninger i at sammenlægge, ere for det Meste meget frifindede Folk, som gjerne ville have andre Baand hævede. Det forekommer mig, at, naar man vil sætte en saa skarp Grændse for Sammenlægningen som 12 Tønder Hartkorn, er det omtrent det Samme som at ville sige, at en Haandværker kun maa holde et vist Antal Svende og Dreng, eller at en Mand i en Kjøbstad, som eier et Huus, ikke maa kjøbe sin Naboes. Det er en Indskrænkning i den lige og frie Adgang til Erhverv og i Anvendelsen af sin Formue. Man har ogsaa saa Meget imod, at der dannes saadanne store Voldsbrug som de, der vilde fremkomme, naar man lægger sammen til 20 Tønder Hartkorn; men efter min Overbeviisning og den Erfaring, jeg har, er det netop paa de større Gaarde, hvor man har det bedste Agerbrug, det er netop fra de

store Gaarde, hvorfra de mindre Agerbrugere have hentet deres Kundskaber (J. Christensen: Nei!). Det tør jeg sige reent ud, og hvorfor? fordi disse Agerbrugere have været i Besiddelse baade af theoretisk og praktisk Dannelse, og have dertil haft nogen Formue, saa at de som en Følge deraf have kunnet anskaffe Redskaber, som den mindre Agerbruger ikke har været tilbøielig til, førend han har seet Virkningen og Nyttten deraf. Dertil kommer, at man fra det større Agerbrug i Almindelighed faaer bedre Producter end fra det mindre, og det er ganske vist, at, da Agerbruget er Danmarks bedste Indtægtskilde, maa man have Noget at føre ud; vil man derimod udstykke altfor smaat, hvilket jeg anseer for at være til største Skade for Danmark, saa faaer man Intet til Udførsel, men man spiser da Altting op herhjemme. Naar de ærede Rigsdagsmænd, som have talt om, at 1 Td. Hartkorn i Jylland, undertiden har et Tilliggende af mere end 100 Tønder Land, frygte for en Sammenlægning af saa store Giendomme, saa troer jeg, at de kun have liden Praxis; thi det kan ikke let falde en Mand ind at sammenlægge en Gaard paa flere tusende Tønder Land, naar denne Jord er øde og uopdyrket. Af disse Grunde skal jeg bede det ærede Thing at stemme for Vædringsforslaget til § 1, saaledes som det er fremsat under Nr. 2.

C. S. Hansen: Maa jeg bede om Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Belle Amts 5te Valgfreds har Ordet.

With: Jeg vil blot tillade mig at meddele den ærede Forsamling nogle statistiske Oplysninger. I de 25 Aar, jeg har været Herredsfoged i en af Jyllands frugtbarste Egne, er der aarlig foresaldet mellem 50 og 60 Udparcelleringer, medens i al den Tid kun 3 Gaarde ved Sammenlægning ere stegne til 20 Tdr. Hartkorn og noget derover. Deraf troer jeg man kan slutte, at der aldeles ingen Fare vil være i at sætte 20 Tdr. Hartkorn som Maximum for Sammenlægningen. Helst skulde jeg ønske, at Sammenlægning ligesaavel som Udparcellering blev givet aldeles fri (Hør.); thi den frie Afbenyttelse af sin Giendom er og bliver dog altid den bedste, og Ingen bedre